

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”

в професионално направление 9.1. „Национална сигурност” в катедра „Организация и управление на тактическите подразделения от ВМС” във факултет „Навигационен” на ВВМУ „Н. Й. Валцаров”, град Варна,

обявен със заповед на Министъра на отбраната на Република България
№ ОХ – 525/31.07.2015 год.
и в ДВ 64 от 21.08.2012 год.

с кандидат капитан II ранг, главен асистент
Недко Иванов Димитров, доктор в областта на
висше образование 9. „Сигурност и отбрана”,
професионално направление 9.2 „Военно дело”

Член на научното жури: Валентин Крумов Велинов, доцент доктор

Доктор Недко Иванов Димитров е представил за участие в конкурса за доцент във ВВМУ „Н. Й. Валцаров” тридесет и девет (39) заглавия на публикации с общ обем 1058 (хиляда петдесет и осем) страници. От тях не са предложени за рецензиране и се редуцират: дисертацията за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, авторефератът и публикациите към нея, както и документи към научно-изследователски проекти, представени общо от седем (7) заглавия с обем двеста осемдесет и девет (289) страници.

За рецензиране приемам 769 (седемстотин шестдесет и девет) страници като към т.1 от рецензията (научноизследователска и научно-приложна дейност) са предложени тридесет (30) заглавия с обем от 349 (триста четиридесет и девет) страници, а към т.2 (педагогическа дейност) са дадени две (2) – (монография и учебно помагало) с общ обем от 420 (четиристотин и двадесет) страници.

1. Научноизследователска и научно-приложна дейност на кандидата.

В съответствие с разглежданата тематика представените за рецензиране публикации са: научни статии – 6 и доклади от научни конференции – 24, общо 30. От тях публикации на международни форуми – 4, 21 са самостоятелни и 9 в съавторство.

Подразделям ги в следните тематични насоки:

1. Национална сигурност – 9.1:

20 заглавия с 238 страници (69%), в това число:

- статии - 4 броя – 2.1.1; 2.1.2; 2.1.5; 2.1.6;

- доклади от научни конференции (16 броя) – 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; 2.2.6; 2.2.8; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.13; 2.2.17; 2.2.18; 2.2.19; 2.2.20; 2.2.21; 2.2.23; 2.2.24;

По-детайлно в отделни научни разработки са изследвани и анализирани :

-**проблеми** на трансформацията на системата на национална сигурност, в това число проблеми на трансформацията на националната система за морски кризистен мениджмънт и на системата за морска безопасност и сигурност;

-**проблеми** на защитата на морска критична инфраструктура, в т.ч. и защитата на морската транспортна система.

2. Военно дело –9.2:

10 заглавия с 111 страници (31%), в това число:

- статии (2 броя) – 2.1.3; 2.1.4;

- доклади от научни конференции (8 броя) – 2.2.1; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.12; 2.2.14; 2.2.15; 2.2.16; 2.2.22.

Детайлно в отделните научни разработки са изследвани и анализирани:

-**проблеми** на оперативното използване на морските сили в защита и опазване на морската среда на държавата;

-**проблеми** на организацията и управлението на ВМС в условията на рискова обстановка в крайбрежната зона като същевременно задълбочено са показани съществени характерни особености на обстановката при използване на бойни средства на море;

-**проблеми** на организацията на поддръжката на командването и управлението при операции на море.

Анализът на научната и научно-приложната продукция на доктор Димитров показва, че **69 %** от нея е насочена в професионалното направление 9.1 „Националната сигурност”, което може приемливо да бъде основание за заемане на академичната длъжност „**Доцент**”, за която е обявен конкурс.

Останалата му публикационна дейност е свързана с 9.2 „Военно дело” и може да бъде възприемана като допълваща и обогатяваща основната, като с това се разширява научната му активност.

2. Педагогическа дейност.

В съответствие с разглежданата тематика са представените за рецензиране:

- монографичен труд (1 брой) с общ обем от 306 страници - 2.3.1;

-1 учебно помагало с обем 114 страници - 2.3.2.

Общо представените за рецензиране страници са 420 (**55%**).

Двете разработки осигуряват във „ВВМУ Н. Й. Вапцаров” значителна част от задължителни учебни дисциплини за курсантите и студентите, за всички специалности на училището. Същите могат успешно да се използват и за обучение на слушателите от ВА „Г. С. Раковски”. Тематиката е представена в съответствие с учебните програми в разширен и задълбочен аспект на съдържанието на разглежданите въпроси. Учебният материал е представен в светлината на превенция за защита от вероятна асиметрична опасност (терористични действия) както в морски условия, така и върху съвременната приморска индустриална и урбанистична инфраструктура.

Изданията могат да допринесат и за повишаването на подготовката на личния състав за изпълнението на задачи по участието на ВМС в операции по ликвидиране на последствията при възникване на критични условия по българското Черноморско крайбрежие и в прилежащите национални морски пространства.

2. Основни научни и научно-приложни приноси

Публикациите на доктор Димитров са насочени към развитието на теорията и практиката в областта на сигурността с интерпретиране на нейната променяща се същност. Направени са успешни опити за синтезиране на нови знания, а така също и по адаптиране и доразвиване на съвременни научни и научно-приложни постижения и в оперативното изкуство на ВМС, в частност на организацията и управлението на ВМС.

Публикациите в тематичния раздел **„Национална сигурност”** акцентират преимуществено върху проблемите:

- на трансформацията на системата на национална сигурност, в това число проблеми на трансформацията на националната система за морски кризистен мениджмънт и на системата за морска безопасност и сигурност;
- на защитата на морска критична инфраструктура, в т.ч. и защитата на морската транспортна система.

Изследвани са теоретични проблеми на формирането на оперативна архитектура на системата за защита на морската критична инфраструктура. Обосновава се организационна структура на системата за защита, изградена на регионален признак с единно ръководство и разпределени отговорности. Става ясно, че предложението е намерило практическа реализация в Наредба, приета с ПМС № 256 от 17.10.2012 г. Обн. ДВ. Бр. 81 от 23.10. 2012 г.

Предложена е и класификация на функциите на организациите (включително обществен сектор и бизнес) и структурите от системата за морска безопасност и сигурност, които да се приложат в интерес на сигурността на морската критична инфраструктура. Анализирани са идеи относно отделните елементи за насочването им към формиране и устойчиво поддържане на системата.

В резултат на изследвания на опита на държави от Европа и Азия са потвърдени изводите за ефективността на отделните форми на сътрудничество в процесите на придобиване, поддържане и прилагане на способности.

Доразвиват се схващания за съвременно използване на морските сили на държавата за защита на морския суверенитет от асиметрични заплахи, като е аргументирана водещата роля на ВМС за гарантиране на суверенитета в условията на многоведомствен подход за изграждане на системата за сигурност.

Предложен е конкретен вариант за оптимизиране на системата за защита на пристанищата като обекти от морската критична инфраструктура. Дефинират се модели на защита, включващи елементи, управленски структури и хоризонталните и вертикалните връзки между тях.

Публикациите на доктор Димитров в основното тематично направление „Военно дело” се отличават със задълбочено изследване на разглежданите проблеми, като се проследяват тяхното възникване, еволюцията им и се предлагат възможности за разрешаването им. Като резултат от подобен подход, конкретна публикация често надхвърля рамките на съответстващата тематика и следва да се отнесе и към други тематични раздели. Типичен пример са публикациите: 2.1.3; 2.2.1; 2.2.7; 2.29; 2.2.15, където въпреки, че се касае пряко тематичния проблем по възникване на критична ситуация, задълбочено се представят теоретични проблеми на организацията на съвместното използване на разнородни сили, планирането и управлението на формирания от ВМС за защита на морската среда.

Тези публикации доразвиват изследвания по проблемите на организацията и управлението на ВМС и трансформацията на националната система за морски кризисен мениджмънт, в т.ч. и изграждането и развитието на системата за морска безопасност и сигурност.

Доразвити са възможности и условията за придобиване във ВМС на необходимите оперативни способности за създаване на единна опозната картина на обстановката като основен фактор на поддръжката на командването и управлението.

Авторът участва в 10 (десет) съвместни публикации на научни форуми – 219 страници (28% от обявените за рецензиране). За всички са приложени разделителни протоколи.

3.Съотношението между научната, научно-приложната и педагогическата дейност, отразено в предложените за рецензиране публикации на Димитров, е **45% – 55%**, в полза на педагогическата дейност.

Освен това, Димитров е създал лекционен фонд по учебните дисциплини, които преподава.

Следва да се отбележи, че наред с преподавателската дейност, Димитров участва в 6 научно-изследователски проекти, свързани с радиолокационна система за контрол на корабоплаването и охраната на морската ни граница, с нови източници на информация, интегрирана система за командване и управление на ВМС, както и за защита на критична морска инфраструктура, на пристанища и военноморски бази. Последният проект, в който има участие е от 2015 год. – „Интегрирано управление на морските и вътрешни води”.

От всеки проект, в който е участвал, най-съществен е приносът му към изпълнение на етапите „Проучване”.

Уверено може да се определи, че всички проекти, в които той е работил и публикувал пряко кореспондират основно с научното направление 9.1 „Националната сигурност”.

Достоинствата на публикациите на доктор Димитров се доказват от тяхното **цитиране в 7(седем)** научни разработки (три от 2007 и четири през 2008 год.).

4. Значимост на приносите за науката и практиката.

Обобщавайки резултатите от научната продукция на доктор Димитров считам, че **основните приноси** от предложените за рецензиране публикации могат да се отнесат по направления, както следва:

А. Новост за науката – 59 (петдесет и девет) публикации: 2.1.2; 2.1.4; 2.2.4; 2.2.13; 2.2.19;

Б. Обогаляване на съществуващите знания – 243 (двеста четиридесет и три) публикации: 2.1.1; 2.1.5; 2.1.6; 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.5 – 2.2.11; 2.2.15 - 2.2.18; 2.2.21 - 2.2.24;

В. Приложения на научните постижения в практиката – 58 (петдесет и осем) публикации: 2.1.3; 2.2.12; 2.2.13; 2.2.14; 2.2.20.

Може да се приеме, че посочените научни и научно-приложни приноси в предложените за рецензиране публикации са лично дело на автора.

Считам, че **основните** количествени показатели за заемане на академичната длъжност във ВВМУ, които са показани от доктор Димитров в предложените публикации са **приемливи**.

Спазен е и **допълнителния** критерий относно професионално направление „Военно дело” за участие на кандидата в разработване на концептуални и доктринални документи на ВС:

-Корабен устав на ВМС (2007-2008 год.);

-Визия за развитието на ситемата за наблюдение на ВМС (2005-2009 год.).

5. Критични бележки и препоръки

Независимо от достоинствата на публикациите на доктор Димитров е необходимо да се отчетат по-съществени **слабости**, като:

1. Недостатъчно е популяризирането на постигнатите резултати през последните 6 (шест) години в международната интернет мрежа и електронни издания. Слабата популяризация на публикациите води до недостатъчното им отражение в цитирания;

2. Голяма част от публикациите на автора представят логически свързани изследвания и отразяват еволюцията на конкретна изследователска теза. Публикуването им в различни броеве на публични издания затруднява цялостното възприемане на резултатите. По-ценностно, от научна гледна точка, е подобни публикации да се обработят и обединят в единно издание.

3. Относително е балансирана публикационната дейност, но по-малък е дялът на научни и научно-приложни публикации спрямо педагогическите (45 към 55%). Препоръчително е авторът да насочи своята публикационна дейност в това направление.

По същество тези слабости не омаловажават достигнатите научни и научно-приложни приноси в предложените за рецензиране публикации, а по-скоро трябва да се разглеждат като предложения за тяхното преодоляване в перспективната дейност на доктор Димитров.

Познавам отдавна доктор Димитров като боен офицер от ВМС, а по-късно във ВВМУ, когато той се развиваше във военната си кариера най-вече като главен асистент и ръководител на Департамент за следдипломна квалификация. От качествата му на определено позитивна личност, преди всичко, бих отличил моралните му ценности и завидното му трудолюбие. Всичко това го извежда, от една страна, като безспорен авторитетен преподавател, оценен както от обучаемите така и в колектива на департамента и настоящата му катедра, а от друга - да участва ползотворно в развитието на военната наука. Това свое мнение мога да изразя уверено предвид на това, че наблюдавах развитието му като член на СНС по военните науки от защитата на дисертацията за доктор през 2009 год. и досега. Практически той продължава да доразвива идеите и научните знания, които беше заложил в дисертационния си труд. Нещо повече, през този период той не прекъсна, а чрез активната си дейност затвърди връзката си с щабовете на ВМС и на други в.ф., от което безрезервно, в бъдеще, очаквам издигане на авторитета на катедра „ОУТП от ВМС” в нашето висше специализирано училище.

В заключение, считам, че предложените за рецензиране публикации имат необходимите качества и могат да се използват в учебната и бойната практика на щабовете и силите, както и при разработването на ръководни документи за последващи научни изследвания в сигурността и военното дело.

Предложените за рецензиране публикации отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав и на Правилника за неговото прилагане.

Предвид посочените достойнства на представените публикации предлагам на почитаемото Научно жури да ги приеме с положителна оценка и да предложи на Факултетния съвет на факултет „Навигационен” решението доктор Димитров да заеме академичната длъжност “доцент” в професионално направление 9.1 „Националната сигурност” на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, град Варна.

25.11.2015 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

Доцент доктор Валентин Велинов